

6 shtator 2024

I nderuar Ministër i Financave, Punës dhe Transfereve, z. Hekuran Murati,

Buxheti i përgjegjshëm gjinor (BPGJ) ka për qëllim të sigurojë që fondet të buxhetohen dhe shpenzohen për të adresuar nevojat potencialisht të ndryshme të grave, burrave, djemve dhe vajzave, të identifikuar përmes analizës gjinore. Sipas [Ligjit të Kosovës Nr. 05/L-020 për Barazinë Gjinore](#), BPGJ është i detyrueshëm për të gjitha institucionet publike. Mospërbushja e këtij obligimi, siç përcaktohet nga ky Ligi, përbën një shkelje ligjore dhe është e dënueshme me sanksione. Për më tepër, Qeveria ka interes në zbatimin e buxhetimit gjinor në kuadër të angazhimeve të saj ndaj [Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm të Kombeve të Bashkuara](#) (OZHQ), konkretisht [OZHQ 5, treguesi 5.c.1; Korniza Suplementare e Shpenzimeve Publike dhe Përgjegjësiwe Financiare për vlerësimin e menaxhimit financiar publik të përgjegjshëm gjinor](#) (GRPFM) në kontekstin e reformave të vazhdueshme të financave publike; dhe, më e rëndësishmja, si një praktikë më e mirë në menaxhimin financiar. Zbatimi i BPGJ-së mund të kontribuojë në një shpenzim më efektiv, të përgjegjshëm dhe transparent të burimeve qeveritare, përfshirë arritjen e barazisë gjinore.

Prandaj, Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve, përmes qarkores buxhetore, ka kërkuar që të gjitha [organizatat buxhetore](#) të përfshijnë një shtojcë në kërkesat e tyre për ndarjen buxhetore për vitin 2025, duke shpjeguar se si buxheti i tyre për vitin 2025 siguron BPGJ-në.

Është e rëndësishme që Qeveria të përfshijë zyrtarët për barazi gjinore nga entitetet qeveritare dhe organizatat e shoqërisë civile në konsultimet publike që lidhen me buxhetin, siç kërkohet nga [Ligji Nr. 03/L-048](#) për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë. Për të mbështetur Qeverinë e Kosovës në zbatimin e përgjegjësiwe të saj, Rrjeti i Grave të Kosovës (RrGK), një rrjet prej 141 organizatash të ndryshme për të drejtat e grave, ka përgatitur këtë letër me rekomandime për përmirësimin e BPGJ-së në lidhje me Ligjin për Ndarjet Buxhetore për vitin 2025. Rekomandimet bazohen në hulumtimet dhe evidencat e RrGK-së për nevojat drejt avancimit të barazisë gjinore në Kosovë.

REKOMANDIMET TONA PËR BUXHETIN E VITIT 2025:

- Të rritni buxhetin e ndarë për Qendrat për Punë Sociale në kategorinë e Pagave dhe Mëditjeve si pjesë e Grantit të Përgjithshëm të Qeverisë për të punësuar më shumë punëtorë socialë në secilën komunë, të ngarkuar specifikisht me trajtimin e rasteve të dhunës me bazë gjinore. Kostoja shtesë e punësimit të dy punëtorëve socialë në secilën komunë për të trajtuar rastet e dhunës me bazë gjinore, përfshirë dhunën seksuale dhe atë në familje, do të arrinte në rreth 444,000 € në vit. Kjo vlerë konsideron faktin se Prishtina, komuna më e madhe, do të kërkonte katër punëtorë të tillë socialë duke marrë parasysh madhësinë e saj. Kjo duhet të jetë kërkesë për të gjitha komunat si pjesë e buxheteve të tyre për zbatimin e kuadrit ligjor dhe Protokollit të ri Shtetëror për Trajtimin e Rasteve të Dhunës Seksuale.
- Të vendosni një linjë të qartë buxhetore dhe të përhershme për financimin e Skemës së Asistencës Personale, duke marrë për bazë analizën gjinore dhe [kohën e nevojshme nga asistentët personalë për të ndihmuar personat me aftësi të kufizuara, për të parandaluar shkeljet aktuale të të drejtave të punës së](#)

[asistentëve personale](#). Të rritni buxhetin e ndarë për çdo asistent personal nga ajo aktuale 150 € për asistentët personale të personave paraplegjikë dhe tetraplegjikë dhe 125 € për personat e verbër në të paktën pagën minimale aktuale (350 €). Duke marrë parasysh se deri në qershor të vitit 2024 [kishte 3,021 persona PTPP dhe 1,849 persona të verbër në Kosovë](#), kjo do të kushtonte rreth 20,454,000 €.

REKOMANDIME PËR ZBATIMIN E BUXHETIMIT TË PËRGJEGJSHËM GJINOR SI PJESË E PROCESIT BUXHETOR PËR VITIN 2025

- Të siguronit që të gjitha organizatat buxhetore të kenë kryer kërkesat për Vlerësimet e Ndikimit Gjinor duke përdorur Udhëzimet e Agjencisë për Barazi Gjinore për të informuar kërkesat e tyre shumëvjeçare dhe vjetore për buxhet, përfshirë analizën gjinore ndërsektoriale. Kjo analizë duhet të formësojë Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve (KASH), Kornizën Afatmesme të Buxhetit (KAB) dhe buxhetet vjetore, duke përfshirë objektiva të qarta të lidhura me gjininë, bazën dhe qëllimet. Të rishikoni cilësinë e propozimeve buxhetore nga një perspektivë gjinore, duke i kthyer për rishikim ato që nuk përmbajnë shtojca të mjaftueshme të BPGJ-së. Siguroni që shtojcat të përfshijnë analizën gjinore, objektiva të qarta drejt barazisë gjinore, indikatorët dhe shpenzimet e planifikuara të arrijnë objektivat e barazisë gjinore. Këto duhet të publikohen në internet, duke zbatuar OZHQ-në e Kombeve të Bashkuara 5.c.1.
- Të publikoni online një Deklaratë për Buxhetin Gjinor në Kosovë për vitin 2025, duke shpjeguar se si buxheti i Kosovës po kontribuon në avancimin e barazisë gjinore, përfshirë shpenzimet e planifikuara, në përputhje me udhëzimet e PEFA-s për GRPFM dhe OZHQ-në 5.c.1 të KB-së, në mënyrë që qytetarët të kenë qasje në informacione transparente në lidhje me përpjekjet e Qeverisë për të avancuar barazinë gjinore përmes shpenzimeve publike.

Gjithashtu, ju rikujtojmë me mirësjellje kërkesat tona të mëparshme për Ministrinë që të përfundojë në bashkëpunim të ngushtë me Agjencinë për Barazi Gjinore dhe ekspertët, siç është RGK-ja, legjislacionin për të institucionalizuar BNG-në në funksionimin dhe sistemet e të gjitha organizatave buxhetore, si pjesë e legjislacionit dhe sistemeve të menaxhimit të financave publike, në përputhje me Ligjin për Barazinë Gjinore, Kornizën Suplementare të Shpenzimeve Publike dhe Përgjegjësiwe Financiare për vlerësimin e menaxhimit financiar publik të përgjegjshëm gjinor dhe OZHQ-në 5.c.1 të KB-së.

Ne do të ishim të lumtur të ofrojmë informacione dhe dëshmi të mëtejshme për të mbështetur dhe justifikuar këto rekomandime dhe llogaritjet e shpenzimeve, nëse është e nevojshme. Ne i bëjmë thirrje Ministrisë suaj që të zbatojë këto rekomandime, në përputhje me angazhimet ekzistuese, dhe drejt një Buxhetimi të përgjegjshëm gjinor për vitin 2025.

Sinqerisht,

Igballe Rogova
Drejtoresh Ekzekutive
Rrjeti i Grave të Kosovës